

Om præsters retssikkerhed

Oplæg ved Lill Arendt Hemmingsen 17. januar 2024 Horbelev Præstegård

Det er overordnede spørgsmål er: Hvem er der, når det brænder på?

Jeg vil give eksempler på anklager mod præster.

- Urimelig og utilstedelig opførsel
- Grænseoverskridende opførsel
- Misbrug af magt
- Blufærdighedskrænkelser
- Overgreb, vold

Når man ser på mange af de problematikker, der er, må man sige, at det står frit for enhver at anklage præsten – og hvad så?

Det fører til sigtelser, udskamning, domfældelser, lynchning mm.

Det rejser spørgsmål om, hvorledes man kan varetage sine opgaver, om MR vil bakke en op eller stiller sig på bagbenene, og om provst og/eller biskop vasker hænder.

Vi har alle sagerne in mente fra Dan Peschak, Tømmerup (seksuelle overgreb på børn); Flemming Pless, Christianskirken (seksuelle overgreb, misbrug af magt - grænseoverskridende adfærd overfor voksne i sorg), Thomas Gotthard, Ansgarkirke Hedehusene (mord), Ingrid Marten Trolle-Monsen, Agersø (tyveri – også af altersølv) – det er selvfølgelig de ekstreme og ekstraordinære, men må give os stof til eftertanke, om, hvordan vi håndterer sager og anklager af enhver art.

Der er også de skræmmende sager om John Børsting Mikkelsen, der blev sigtet for at have krænket en konfirmand, og Marlene Sigh, der blev sigtet for vold mod konfirmand. Begge har oplevet ikke at kunne varetage deres embeder under og efter sigtelserne. Samt at det fik vidtrækkende konsekvenser- at blive anklaget.

Jeg ser en stigning i konflikter mellem konfidenter og præster – særligt er konfirmander og unge i det hele taget nu vokset op med et andet blik på hhv. autoriteter og deres egne grænser. Ikke alt kan siges og gøres som førhen.

Det vil sige at anklagerne kan være ude af proportioner – og det kan opleves som at der ingen voksen er til stede!

Eksempel 1

En konfirmand vil ikke det, præsten beder om. Eleven er på tværs, skaber konfrontation. Efterfølgende skal præsten høre for gennem forældrene, at præsten har 'kastet' med salmebogen efter dem, har taget fat i armen på dem, råbt ad dem og sagt at de ikke kan blive konfirmeret (trussel). Forældrene vil anlægge sag om vold, hvordan sikres præsten inden dette sker?

Vi står ofte alene – ingen vidner eller rettere uden voksne vidner!

Selv det at have vidner holder ikke, hvis der kommer en sigtelse, for den opretholdes for at skærme barnet indtil retten har talt.

Det vil sige, at man således står uden reel beskyttelse.

Hvad vil der ske, hvis forældrene lader sagen sive til pressen?

Eksempel 2

En præst holder en børnegudstjeneste. Der er voksne til stede. Præsten får krammere i fuld ornat efter gudstjenesten. Efterfølgende er der et barn, der sammen med sine forældre anklager præsten for blufærdighedskrænkelser – at have gramset på barnet.

Politiet er kontaktet, ergo sigtes præsten, uagtet at der var andre voksne vidner.

Hvad sker der? Præsten fratages sin embedsførelse, indtil sagen er afsluttet eller hvad?

Fritstilles præsten eller skal præsten sygemelde sig?

Eksempel 3

Efter en sjælesorgssamtale anklager konfidenten præsten for overgreb. Der er ingen vidner – hvad sker der?

Fratages præsten sin embedsførelse eller fortsætter ufortrødent?

Hvem skal/kan sikre at utilfredse, psykotiske og syge konfidenter ikke får frit slag og samtidig at der opretholdes en praksis med sjælesorg?

Vi har alle prøvet grænseoverskridende konfidenter, der ser på præsten med seksuelle intentioner, hvor en simpel afvisning ligeledes kan føre til anklager.

Altså vi må se på, hvor er vi udsatte!

Hvem skal tage vare på præsterne?

Hvorfor skal vi tale om det, fordi ellers bliver det frygten, der kommer til at styre vores virke!

Hvis man vil se, hvor slemt det står til, så læs bare artikler i Folkeskolen.dk. Lærernes blad diskuterer og debatterer flittigt lærernes retssikkerhed. Ligeså i uddannelsesbladet.

En søgning på nettet giver også mange (alt for mange) hits for både lærere og præster.

Den, der bliver anklaget, er uskyldig til andet er bevist. Men ledelsen fritstiller og fyrer hellere end lader sagen undersøge – af frygt.

Dermed overlades magten fuldstændig til den der anklager. Vi bliver nødt til at se at det er et middel til at komme af med sin utilfredshed, skuffelse og vrede.

Følgerne af en anklage kan være stress, angst, depression og meget mere. Troværdigheden rammes og dermed identiteten i kaldet.

Selvom sagen måske afsluttes inden for et år, tager det lang tid at finde sin plads og vise tillid i sine opgaver/ i sit fag efterfølgende.

Jf. artikel fra Follkeskolen.dk om Johnny Pedersen: Jeg kommer aldrig til at arbejde med børn igen.

Hvordan kan vi sikre, at fagforeningen kan hjælpe præsten og presse på overfor stift og provsti til at have en handleplan – et sikkerhedsnet, for den præst det går ud over næste gang.

Vi må tilstræbe ens beskyttelse! Der skal ikke være en for hvert provsti, for så bliver det igen et magtmiddel til at komme af med uønskede præster i provstiet.

Vi har det retsprincip, at man er uskyldig, indtil andet er bevist – og dermed er blevet dømt ved domstolene.

Reelt dømmes den anklagede inden af diverse instanser såsom menighed, medier etc. Retsprincippet er dermed sat ud af kraft og erstattet af lynchning!

Hvordan sikres vi bedst, så vi kan agere uden frygt og med tillid i vores virke og uden at miste sikkerheden i vores kald?